

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-93/20 – 1

Zaak C-93/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

25 februari 2020

Verwijzende rechter:

Bezirksgericht Schwechat (rechter in eerste aanleg Schwechat, Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

13 februari 2020

Verzoekster:

JU

Verweerster:

Air France Direktion für Österreich

BESLISSING

ZAAK:

Verzoekende partij

[OMISSIS]

JU

[OMISSIS]

8010 Graz

[OMISSIS]

[OMISSIS]

Verwerende partij

[OMISSIS]

Air France Direktion für Österreich [OMISSIS]

1070 Wenen

[OMISSIS]

[OMISSIS]

Betreffende:

een bedrag van EUR 639,00 EUR te vermeerderen met rente en kosten (schadevergoeding/garantieclaim)

I.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Moet artikel 31, lid 2, juncto artikel 31, lid 4, van het Verdrag tot het brengen van eenheid in enige bepalingen inzake het internationale luchtvervoer (Verdrag van Montreal) aldus worden uitgelegd dat ter zake van een beschadiging van aangegeven bagage, die is opgetreden aan boord van het luchtvaartuig of tijdens een periode waarin de aangegeven bagage zich onder de hoede van de luchtvervoerder bevond, in geval van vertraagde aflevering protest moet worden gedaan aan die vervoerder uiterlijk binnen een termijn van zeven dagen nadat de bagage aan de geadresseerde ter beschikking is gesteld, bij gebreke waarvan elke rechtsvordering tegen die vervoerder niet-ontvankelijk is, tenzij in geval van diens bedrog?
2. (Indien de eerste vraag ontkennend moet worden beantwoord:) **[Or. 2]**

Moet artikel 31, lid 2, juncto artikel 31, lid 4, van het Verdrag tot het brengen van eenheid in enige bepalingen inzake het internationale luchtvervoer (Verdrag van Montreal) aldus worden uitgelegd dat ter zake van een beschadiging van aangegeven bagage, die is opgetreden aan boord van het luchtvaartuig of tijdens een periode waarin de aangegeven bagage zich onder de hoede van de luchtvervoerder bevond, in geval van vertraagde aflevering protest moet worden gedaan aan die vervoerder binnen eenentwintig dagen nadat de bagage aan de geadresseerde ter beschikking is gesteld, bij gebreke waarvan elke rechtsvordering tegen die vervoerder niet-ontvankelijk is, tenzij in geval van diens bedrog?

II.

[OMISSIS] [schorsing van de procedure]

MOTIVERING

Relevante feiten en onderwerp van het hoofdgeding

Verzoekster vloog met de bij verweerster geboekte en door verweerster als vervoerder uitgevoerde vlucht AF 1139 op 24 juni 2018 van Wenen naar Parijs. De door verzoekster voor deze vlucht bij de incheckbalie van verweerster in Wenen afgegeven bagage, een zwarte koffer, is pas met vertraging op 3 juli 2018, na haar terugkeer naar Wenen, weer aan haar overhandigd. De koffer zelf en een elektrische tandenborstel die zich hierin bevond, zijn in de tijd gedurende welke deze zich onder de hoede van verweerster bevonden onherstelbaar beschadigd. Verzoekster tekende voor het eerst per schrijven van 20 juli 2018 bij verweerster protest aan met betrekking tot de schade aan de koffer en de elektrische tandenborstel.

Verzoekster eiste met de onderhavige rechtsvordering op grond van de schade aan de koffer en de elektrische tandenborstel betaling van een bedrag van 639 EUR, te vermeerderen met rente en kosten. Samengevat stelde zij dat de koffer en de elektrische tandenborstel ernstig beschadigd bij haar waren afgeleverd. Zij heeft foto's van de beschadigingen gemaakt en haar vordering overeenkomstig artikel 31 van het Verdrag van Montreal binnen de termijn van eenentwintig dagen na de vertraagde aflevering van de bagage geldend gemaakt.

Verweerster betwistte de vordering en verzocht om afwijzing ervan met veroordeling van verzoekster in de kosten. Zij stelde in essentie dat verzoekster geen schade claimt als gevolg van de vertraagde [Or. 3] bezorging van de bagage, maar enkel op grond van de beschadiging van de bagage. In een dergelijk geval moet volgens haar op grond van artikel 31, lid 2, eerste zin, van het Verdrag van Montreal in ieder geval binnen zeven dagen na de aanneming protest worden gedaan aan de vervoerder. Bij gebreke van protest binnen de voorgeschreven termijn is op grond van artikel 31, lid 4, van het Verdrag van Montreal elke rechtsvordering tegen de vervoerder niet ontvankelijk. Verzoekster zou derhalve uiterlijk 10 juli 2018 een gemotiveerd protest hebben moeten indienen, hetgeen echter niet is geschied.

Toepasselijk Unierecht en geldende Unierechtelijke bepalingen

Zowel Frankrijk als Oostenrijk hebben op 28 juni 2004 het Verdrag van Montreal geratificeerd. De Europese Gemeenschap als regionale economische organisatie heeft de akte van bekrachtiging samen met de lidstaten van de Europese Unie op 29 april 2004 gedeponneerd, zodat het verdrag voor de Europese Unie eveneens op 28 juni 2004 in werking is getreden [OMISSIS]. Daaruit volgt dat het Hof bevoegd is tot uitlegging van het Verdrag van Montreal. Volgens vaste rechtspraak legt het Hof het Verdrag van Montreal uit in het kader van verzoeken om een prejudiciële beslissing van nationale rechtbanken (zaken C-344/04 IATA en ELFAA; C-63/09 Walz; C-6/14 Wucher Helicopter en Euro-Aviation Versicherung; C-240/14 Prüller-Frey).

Het Verdrag van Montreal bevat onder andere de onderstaande bepalingen:

- Artikel 17, lid 2: De vervoerder is aansprakelijk voor schade die wordt geleden in geval van vernieling, verlies of beschadiging van aangegeven bagage op grond van het enkele feit dat de gebeurtenis die de vernieling, het verlies of de beschadiging heeft veroorzaakt, plaats heeft gehad aan boord van het luchtvaartuig of gedurende enig tijdvak waarin de vervoerder de aangegeven bagage onder zijn hoede had. Evenwel is de vervoerder niet aansprakelijk indien en voor zover de schade enkel en alleen het gevolg is van de aard of een eigen gebrek van de bagage. In het geval van niet aangegeven bagage, daaronder begrepen persoonlijke bezittingen, is de vervoerder aansprakelijk indien de schade voortvloeit uit zijn schuld of die van zijn hulppersonen.
- Artikel 19: De vervoerder is aansprakelijk voor de schade voortvloeiend uit vertraging in het luchtvervoer van passagiers, bagage of goederen. De vervoerder is echter niet aansprakelijk voor de schade voortvloeiend uit vertraging indien hij aantoont dat hij en zijn hulppersonen alle maatregelen hebben genomen die redelijkerwijs gevegd konden worden om de schade te vermijden, of dat het hun onmogelijk was dergelijke maatregelen te nemen.
- Artikel 31, lid 2: In geval van beschadiging moet de geadresseerde protest doen aan de vervoerder onmiddellijk na ontdekking van de beschadiging en uiterlijk binnen een termijn van zeven dagen voor de aangegeven bagage en van veertien dagen voor de goederen, te rekenen van de aanneming. In geval van [Or. 4] vertraging moet het protest worden gedaan uiterlijk binnen eenentwintig dagen, te rekenen van de dag waarop de bagage of de goederen te zijner beschikking zijn gesteld.
- Artikel 31, lid 4: Bij gebreke van protest binnen de voorgeschreven termijnen is elke rechtsvordering tegen de vervoerder niet-ontvankelijk, tenzij in geval van diens bedrog.

Beoordelingen van de tot nu toe betrokken instanties en standpunten van partijen

Verzoekster is van mening dat uit de tweede zin van artikel 31, lid 2, van het Verdrag van Montreal moet worden afgeleid dat in geval van vertraagde aflevering van de bagage het protest binnen 21 dagen dient te worden gedaan, los van het feit om wat voor soort schade het gaat. Verweerster is daarentegen van mening dat in geval van beschadiging van bagage de geadresseerde in ieder geval binnen zeven dagen van de schade protest moet aantekenen. Zij brengt enerzijds de rechtsgrondslagen van de artikelen 17 en 18 van het Verdrag van Montreal, die betrekking hebben op de beschadiging van goederen en bagage, en anderzijds die

van artikel 19 van het Verdrag van Montreal, dat betrekking heeft op schade door de vertraging, in verband met beide in artikel 31, lid 2, van het Verdrag van Montreal geregelde protesttermijnen. Ze leidt daaruit af dat de bepaling aldus moet worden opgevat dat materiële schade conform de eerste zin van de aangehaalde bepaling binnen zeven dagen, en vertragingsschade conform de tweede zin van de aangehaalde bepaling binnen eenentwintig dagen dient te worden geclaimd.

In eerste aanleg sloot de verwijzende rechter als rechtbank van eerste aanleg zich in essentie aan bij de mening van verweerster en wees de vordering af. Hij zette uiteen dat het doel van de protestverplichting is om de vervoerder er binnen een redelijke periode zekerheid over te verschaffen of er tegen hem claims worden ingediend. Bij schade aan de bagage heeft de vervoerder vanaf de afgifte ervan bovendien nauwelijks nog de mogelijkheid om vast te stellen of een later geclaimde schade inderdaad al voor de aflevering is ontstaan. Omdat beschadigingen aan de bagage voor de geadresseerde vanaf de ontvangst ervan in de regel onmiddellijk zichtbaar zijn, kon er voor schadevorderingen ten gevolge van beschadigingen aan de bagage een korte protesttermijn van zeven dagen worden vastgesteld. Indien een te laat bezorgd stuk bagage beschadigingen vertoont, zouden vanaf het moment van aflevering voor de geadresseerde dezelfde controlemogelijkheden bestaan als bij een tijdige aflevering. Zou ook in een dergelijk geval, waarin de vordering juist niet is gebaseerd op schade als gevolg van vertraging, de langere termijn van 21 dagen worden toegepast, dan zou dit leiden tot een ongerechtvaardigde differentiatie. De tweede zin van artikel 31, lid 2, van het Verdrag van Montreal, dient derhalve aldus te worden uitgelegd dat deze uitsluitend betrekking heeft op vertragingsschade. Artikel 31, lid 2, van het Verdrag van Montreal ziet overeenkomstig het doel ervan op verschillende oorzaken van schade en voorziet voor deze in verschillende protesttermijnen [Or. 5]. Enerzijds een – om bovengenoemde redenen – kortere termijn voor schade op grond van beschadiging van de bagage, en anderzijds een langere termijn voor schade ten gevolge van vertraging.

Tegen dit vonnis is verzoekster in hoger beroep gegaan. Het Landesgericht Korneuburg als appelrechter vernietigde het betwiste vonnis en verwees de zaak terug naar de rechtbank van eerste aanleg om na een aanvullende procedure een nieuwe beslissing te nemen. Het stelde daartoe dat artikel 31, lid 2, van het Verdrag van Montreal, niet spreekt over schade door beschadiging en vertragingsschade, maar voorziet in verschillende termijnen voor schade aan aangegeven reisbagage en voor vrachtgoed. Ten slotte zou in de bepaling worden geregeld dat in geval van vertraging de termijn 21 dagen bedraagt. De door geïntimeerde gemaakte indeling in afzonderlijke vorderingsgrondslagen blijkt niet uit de bewoordingen van de bepaling. Ook een analyse aan de hand van de bedoeling van het protest verschaft geen duidelijkheid over de te geven uitlegging. Het protest heeft ten doel om de vervoerder binnen een redelijke tijd duidelijkheid te verschaffen of er tegen hem claims op grond van het Verdrag van Montreal worden ingediend, zodat hij tijdig maatregelen zou kunnen nemen om bewijsmateriaal veilig te stellen. De protestverplichting heeft derhalve een

verduidelijkende functie [OMISSIS]. Het dient de vervoerder mogelijk te worden gemaakt om de betreffende bewijzen tijdig veilig te stellen [OMISSIS]. Indien de vervoerder kennis heeft van de beschadiging of van de vertraging, dan vervalt de protestverplichting, omdat de bedoeling van het protest is de vervoerder zo spoedig mogelijk van de schade op de hoogte te brengen en hem in staat te stellen om de schade te laten beoordelen; daarom is een protest op een moment dat de vervoerder al op de hoogte is niet meer dan een pure formaliteit [OMISSIS]. De situatie van de vervoerder dient in geval van beschadiging van de bagage enerzijds en de vertraagde aflevering ervan anderzijds verschillend te worden opgevat: wanneer de vervoerder de bagage tijdig aflevert, zonder evenwel te weten dat deze beschadigd is, gaat de vervoerder ervan uit de vervoersovereenkomst vrij van gebreken te hebben uitgevoerd. In geval van beschadiging heeft hij er derhalve een begrijpelijk belang bij om snel over een gebrekkige uitvoering te worden geïnformeerd. Pas dan is hij in staat om passende bewijzen veilig te stellen. Is er echter al sprake van vertraagde aflevering, dan moet hij er rekening mee houden alleen al om die reden wegens vertragingsschade te worden aangesproken. Reeds om die reden moet hij ernaar streven om relevant bewijsmateriaal veilig te stellen. Tevens valt in te zien dat in geval van vertraagde aflevering de waarschijnlijkheid van beschadigingen hoger is. Ook om die reden is het in het belang van de vervoerder om bewijzen veilig te stellen. Het vereiste dat de geadresseerde door een bijzonder snelle controle van het vrachtgoed en een dito snel protest de luchtvervoerder duidelijk [Or. 6] maakt dat deze wegens schadevergoedingsclaims kan worden aangesproken, is in het geval van een voorafgaande schending van de luchtvervoersovereenkomst niet even strikt als wanneer de luchtvervoersovereenkomst tijdig wordt nagekomen. Bijgevolg valt er veel voor te zeggen, dat het in het geval van vertraging ook bij beschadiging van de bagage voldoende is wanneer binnen 21 dagen protest wordt aangetekend. Volgens de appelrechter valt niet per se in te zien waarom aan de vervoerder een belang zou moeten worden toegekend om in geval van vertraging als in het onderhavige geval pas binnen eenentwintig dagen op de hoogte te worden gebracht van de vertragingsschade, van een beschadiging van de bagage echter reeds binnen zeven dagen. Daarentegen pleit het argument van de gelijke behandeling van de passagiers ervoor om de protesttermijn in geval van vertragingsschade voor alle passagiers gelijk op te vatten, omdat vanuit het oogpunt van de passagiers niet valt in te zien waarom een passagier in geval van vertraagde aflevering een veel langere protesttermijn voor de beschadigingsschade moet worden verleend.

Slotopmerkingen

De afloop van de onderhavige procedure is afhankelijk van de uitlegging van artikel 31, leden 2 en 4, [van het Verdrag van Montreal]. Uit de feiten blijkt dat het protest van verzoekster buiten de termijn van zeven dagen, maar binnen de termijn van eenentwintig dagen plaatsvond. Zou in een geval als het onderhavige de termijn van zeven dagen van toepassing zijn, dan zou ingevolge artikel 31,

lid 4, de eis tegen verweerster niet ontvankelijk zijn en dus moeten worden afgewezen.

[OMISSIS] [gegrondheid van de verwijzing]

[OMISSIS] [schorsing van de procedure]

Bezirksgericht Schwechat, [OMISSIS]

Schwechat, 13 februari 2020

[OMISSIS]

[OMISSIS]

WERKDOCUMENT